

[Sigsgaard.]

større indflydelse på undervisningsprogram og undervisningsgennemførelse, end de har i dag.

Allerede i dag er det jo sådan, at jo bedre folk økonomisk er stillet, jo flittigere bruger de voksenundervisningen. Jeg ved ikke, om vi har danske undersøgelser, der viser det . . . (Poul Dam): jo! Det har vi, forstår jeg. Svenskerne har sådanne undersøgelser, og heraf fremgår det helt klart, at noget sådant er tilfældet. Når det nu bliver dyrere at gå til voksenundervisning, så vil denne sociale skævhed, som vi altså allerede har, blive endnu mere udtalt.

Af en anden af henvendelserne til udvalget fremgår det, at det at deltage i et kor med 80 timer om året i dag koster 470 kr. pr. år. Efter lovforslaget kommer det til at koste 620 kr. om året i stedet for. Når dertil måske kommer udgifter til transport og børnepasning og hvad der ellers kan følge med, så er det ganske klart, at mange mennesker, efter at disse ændringer bliver vedtaget — og det bliver de jo desværre — vil have dårligere råd til at deltage i undervisningen, end de tidligere havde, og så bliver konklusionen også helt klart den, at en del mennesker vil opgive at deltage af økonomiske grunde.

Forslaget er også usocialt på den måde — det har et par ordførere været inde på — at højere uddannelse som bekendt er gratis, mens de, der ikke får den højere uddannelse, tit på grund af deres dårligere vilkår i den ene eller den anden henseende nu oven i den dårlige behandling, som jeg synes vi giver mange elever i skolerne i dag, nu også skal betale for deres voksenundervisning, hvis den altså ikke sigter imod en prøve eller en eksamen.

Det er at føje spot til skade, og for mig er det ikke nogen formildende omstændighed, at man kun fjerner sig fra gratisprincippet, for så vidt angår den eksamensfri uddannelse. På det punkt er jeg ganske enig med hr. Poul Dam. Det gør det netop ekstra betænkeligt for mig, at man skaber dette yderli-

gere skel imod eksamensuddannelserne og de andre uddannelser.

Nu nævnte hr. Poul Dam, at det var socialdemokratiet, der afskaffede gratisprincippet, og den diskussion vil jeg ikke gå ind på, men kun lige nævne, at det gør jo ikke tilbageskridtet, som dette forslag indebærer, mindre. Det skal lige med i billedet. Derfor kan man nok undre sig over, at SF er gået så langt med i dette spørgsmål, som det er, og tilsyneladende — det forstod jeg på hr. Poul Dam for et øjeblik siden — heller ikke vil stemme imod lovforslaget ved tredjebehandlingen, men måske oven i købet vil stemme for de forringelser, som der her er tale om.

Man kan stille spørgsmålet: hvorfor kommer der et sådant lovforslag? Er det for at spare? Regeringen hævder jo, at den vil spare på de offentlige udgifter. Jeg kan ikke tænke mig, at det kan være det. Statens udgifter til voksenundervisning, hedder det i en anden henvendelse til udvalget, var i det finansår, der netop er afsluttet, 38 mill. kr. For dem, der kender lidt til statens samlede budget, er det jo et meget, meget, meget lille tal, et uhyre beskedent tal. Undervisningsministeriets samlede udgifter var på ca. 4.700 mill. kr. Det vil altså sige, at voksenundervisningen beslaglagde mindre end 1 pct. af de samlede undervisningsministerielle udgifter. Det kan altså ikke, primært i hvert fald, være for at spare. Det er ganske andre steder, der skal sættes ind, hvis der virkelig skal spares.

Men forslaget er nok et led, et ganske lille led, men for den enkelte føleligt nok, i regeringens almindelige politik, der går ud på at vælte flere og flere, også sociale udgifter over på de befolkningsgrupper, der skal nyde godt af de sociale love, og at vælte statsudgifter over på kommunerne, så det i højere grad bliver de mindrebemidlede, der kommer til at betale. Samtidig tager man i øvrigt beføjelser fra kommunerne; det gør kun det hele endnu mere urimeligt.

Det var interessant at høre ordførerne her i dag ved andenbehandlingen. De var jo, de